

Διακήρυξη για την Υποστήριξη της Έμφυλης Ισότητας στην ενέργεια

Ομάδα Εργασίας Έμφυλης Ισότητας στην ενέργεια

Η Ευρωπαϊκή Ομοσπονδία Ενεργειακών Συνεταιρισμών REScoop.eu:

- ❖ αναγνωρίζει πως η κλιματική κρίση απειλεί τη συλλογική ευημερία ή ακόμη και τη γενικότερη επιβίωση της ανθρωπότητας,
- ❖ στηρίζει την μετάβαση σε ένα καθεστώς 100% ΑΠΕ υπό δημοκρατικό έλεγχο για την επίτευξη της κοινωνικής ευημερίας,
- ❖ αναγνωρίζει πως η μετάβαση σε ένα βιώσιμο και ανθεκτικό μελλοντικό ενεργειακό σύστημα οφείλει να μην «αφήσει κανένα άτομο πίσω»,
- ❖ χαιρετίζει τη θεσμική αναγνώριση των ενεργειακών κοινοτήτων ως κεντρικό μοχλό για την επίτευξη της ενεργειακής μετάβασης, μέσω του Πακέτου «Καθαρή Ενέργεια για Όλους τους Ευρωπαίους»,
- ❖ συμπλέει με τους στόχους βιώσιμης ανάπτυξης του ΟΗΕ. Συγκεκριμένα τον Στόχο 5 σχετικά με την έμφυλη ισότητα καθώς και την ενδυνάμωση όλων των γυναικών και κοριτσιών σε όλη τους την ποικιλομορφία, και τον Στόχο 7 σχετικά με την πρόσβαση σε φθηνή, αξιόπιστη και βιώσιμη ενέργεια για όλα τα άτομα,
- ❖ αναγνωρίζει πως οι ενεργειακοί συνεταιρισμοί καθοδηγούνται από ένα όραμα κοινωνικής δικαιοσύνης και κοινοτικής ανάπτυξης,
- ❖ αναγνωρίζει πως η μετάβαση σε ένα βιώσιμο και δίκαιο ενεργειακό σύστημα απαιτεί ολιστικές αλλαγές, κάτι το οποίο απαιτεί την αποδόμηση δομών και μηχανισμών που αναπαράγουν τις κοινωνικές αδικίες, την εξάλειψη των διακρίσεων και αυθαίρετων ιεραρχικών τάσεων, καθώς και τη δημιουργία νέων, εναλλακτικών πολιτισμικών πρακτικών και συμπεριφορών,

- ❖ αντιλαμβάνεται το φύλο ως μία κοινωνικά κατασκευασμένη διαφοροποίηση η οποία σχετίζεται με ποικίλες ανισότητες, παραδοσιακά ανάμεσα σε γυναίκες και άντρες, ενώ αναγνωρίζει πως οι έμφυλοι ρόλοι αλλάζουν μέσα στο χρόνο,
- ❖ αποδέχεται πως πολλά οφείλουν να γίνουν στην ευρύτερη κοινωνία ώστε να εξαλειφθεί κάθε μορφής διάκριση, να αποδομηθούν τα στερεότυπα και οι πρακτικές που απορρέουν από την ιδέα πως κάποιο φύλο είναι ανώτερο/κατώτερο από ένα άλλο, ώστε εν τέλει να επιτευχθεί η απόλυτη ισότητα και να δοθούν σε όλα τα άτομα ίσες ευκαιρίες για να ζήσουν στο μέγιστο των δυνατοτήτων τους.

Ως εκ τούτου η ευρύτερη αποστολή των υπογραφόντων της παρούσας δήλωσης είναι η εξής:

«Θέλουμε να συμβάλλουμε σε μία δίκαιη ενεργειακή μετάβαση, προωθώντας την ισάξια και επιούσια συμμετοχή ατόμων κάθε φύλου, και διασφαλίζοντας πως αυτά τα άτομα θα συμμετέχουν ενεργά και θα επωφεληθούν από την ενεργειακή μετάβαση, εξασφαλίζοντας τελικά ένα πιο ποιοτικό βιοτικό επίπεδο για όλα τα άτομα.»

Για να συμβάλλουμε στην προώθηση μίας ενεργειακής μετάβασης που διασφαλίζει την έμφυλη ισότητα, ωθούμε όλους τους ενεργειακούς συνεταιρισμούς και λοιπά ενδιαφερόμενα μέρη να αναλάβουν τις εξής ευθύνες:

- ❖ να κινητοποιήσουν τη δημοκρατική και συμπεριληπτική φύση των ενεργειακών συνεταιρισμών ώστε να δοθεί προσοχή στις ξεχωριστές ανάγκες όλων των εμπλεκόμενων μελών και έτσι να διασφαλιστεί ο πλουραλισμός του εγχειρήματος,
- ❖ να αναδείξουν και να αναγνωρίσουν τις διαφορετικές φωνές, τα πρόσωπα, τις ανάγκες και τα ενδιαφέροντα των γυναικών και ατόμων κάθε φύλου στον τομέα της κοινοτικής ενέργειας,
- ❖ να δημιουργήσουν ορατότητα και ευαισθητοποίηση ως προς τις επιπτώσεις των (έμφυλων) ανισοτήτων στο ενεργειακό σύστημα, γενικότερα στην κοινωνία, και ειδικότερα στις ενεργειακές κοινότητες,
- ❖ να υιοθετήσουν όλα τα απαραίτητα μέτρα, όπως ειδικά σχεδιασμένες πολιτικές, ώστε να αναδιαμορφωθούν ή καταργηθούν υπάρχοντες κανονισμοί, συνήθειες, κοινωνικές δομές και πρακτικές οι οποίες συμβάλλουν έμμεσα ή άμεσα σε διακρίσεις ενάντια σε γυναίκες και μη-δυναδικά άτομα,
- ❖ να ενσωματώσουν την οπτική σκοπιά της έμφυλης ισότητας σε όλες τις δραστηριότητες του συνεταιρισμού.

Αυτές οι αρχές στην πράξη μπορούν να μεταφραστούν σε μία σειρά δραστηριοτήτων από τους ενεργειακούς συνεταιρισμούς, όπως τις εξής:

- ❖ υιοθέτηση **μιας συμπεριληπτικής ως προς το φύλο επικοινωνίας**, δηλαδή μιας γλώσσας η οποία να αντικατοπτρίζει την έμφυλη ισότητα, κάτι το οποίο να επεκτείνεται και σε οποιοδήποτε επικοινωνιακό υλικό (εσωτερικό ή εξωτερικό) της κοινότητας όπως **γραφήματα ή φωτογραφίες**,
- ❖ συμπερίληψη των αρχών της έμφυλης δικαιοσύνης και **ισότητας στα καταστατικά τους**, αν δεν έχουν ήδη συμπεριληφθεί, και να διασφαλιστεί η πρακτική εφαρμογή αυτών των αρχών μέσω **συγκεκριμένων πολιτικών** και άλλων σχετικών μέσων (π.χ. εκπαιδευτικά σεμινάρια, ειδικά διαμορφωμένοι οικονομικοί προϋπολογισμοί κλπ.),
- ❖ προώθηση πρακτικών που οδηγούν σε **δομικές κοινωνικές μεταρρυθμίσεις** και σε ίσες ευκαιρίες, και να υιοθετηθούν **ειδικά μέτρα για την οριζόντια συμπερίληψη ατόμων κάθε φύλου**, ιδιαίτερα στα διοικητικά όργανα της κοινότητας, και τέλος να καλλιεργηθεί μία κουλτούρα που προάγει την ισότητα,
- ❖ **συμβολή στη συχνή συλλογή**, ανάλυση και παρουσίαση **δεδομένων** κατανεμημένων βάσει της ηλικίας, του φύλου, κοινωνικο-οικονομικών και άλλων σχετικών δεικτών, έτσι ώστε οι πολιτικές, ο τρόπος αξιολόγησης και η ευρύτερη ανάπτυξη της κοινότητας, να φιλτράρεται βάσει αυτών των ειδικά διαμορφωμένων δεδομένων,
- ❖ **υιοθέτηση προσωρινών ειδικών μέτρων**, όπως ποσοστώσεις ή ειδικές εκπτώσεις, ώστε να επιταχυνθεί η ντε-φάκτο ισότητα όλων των φύλων. Αυτά τα μέτρα δεν θα θεωρηθεί πως δημιουργούν διακρίσεις, καθώς θα καταργηθούν όταν η ισότητα στις ευκαιρίες και στην ευρύτερη κοινωνική αντιμετώπιση έχει επιτευχθεί.

Επιπρόσθετα, *ξεχωρίζουμε τις ακόλουθες δραστηριότητες ως κινητήριους μοχλούς για την ευαισθητοποίηση και εν τέλει επίτευξη της έμφυλης ισότητας:*

- ❖ την προώθηση ενός **διεθνούς εκπαιδευτικού προγράμματος για γυναίκες** και άτομα κάθε φύλου, το οποίο θα καλύπτει κάθε είδους εκπαίδευση και επανεκπαίδευση, τυπική και μη-τυπική, ώστε να ενισχύσει τις κοινωνικές, οργανωτικές, τεχνικές και πολιτικές τους δεξιότητες,
- ❖ την εμπλοκή κέντρων μελέτης σε ζητήματα φύλου, καθώς και ερευνητικά, ακαδημαϊκά και εκπαιδευτικά ινστιτούτα, μη-κυβερνητικούς οργανισμούς, ειδικά οργανισμούς που ασχολούνται με τα δικαιώματα των γυναικών, των μη-δυσάδικων ατόμων και της ΛΟΑΤΚΙ+ κοινότητας, και άλλους σχετικούς φορείς της κοινωνίας των πολιτών, έτσι ώστε να **συσπειρωθεί η γνώση γύρω από τα έμφυλα ζητήματα, να αναπτυχθούν ανάλογοι δείκτες, ερευνητικές μεθοδολογίες, και μεθοδολογίες αξιολόγησης της προόδου ως προς την επίτευξη της έμφυλης ισότητας**,

- ❖ **την χαρτογράφηση και διασύνδεση** των διαφόρων εθνικών και διεθνών, περιφερειακών και τοπικών δικτύων, καθώς και οργανισμών της κοινωνικής και αλληλέγγυας οικονομίας, οι οποίοι εργάζονται πάνω στα ζητήματα της έμφυλης (αν)ισότητας και της ενεργειακής φτώχειας.

Σε σύμπνοια με τις αρχές της ενεργειακής δημοκρατίας, αναγνωρίζουμε πως η κοινωνία μας είναι ποικιλόμορφη και αφουγκραζόμαστε τις διαφορετικές ανάγκες και τα οράματα του κάθε πολίτη. Στοχεύουμε να εστιάσουμε πέρα από την «γυναικεία ενδυνάμωση», μία προσέγγιση που εν τέλει μπορεί να μην επιφέρει τα επιθυμητά αποτελέσματα. Αντ' αυτού εστιάζουμε στις απαραίτητες **πολιτισμικές και δομικές αλλαγές που χρειάζονται για την επίτευξη συμπεριληπτικών (και από μία έμφυλη σκοπιά) ενεργειακών κοινοτήτων**, ενώ παράλληλα διατηρούμε μία κριτική και διάφανη στάση απέναντι σε νέες μορφές κοινωνικής αδικίας που μπορεί να αναδειχθούν στην πορεία.

Αναγνωρίζουμε πως για να πετύχουμε μία δίκαιη και βιώσιμη ενεργειακή μετάβαση, όλα τα άτομα έχουν ένα ρόλο να παίξουν και συγκεκριμένες ευθύνες ως προς την πάταξη κάθε κοινωνικής αδικίας και στην κατάργηση μη-βιώσιμων πρακτικών. Παράλληλα, κάθε ατομική πράξη πρέπει τελικά να εντάσσεται σε μία συντονισμένη συστημική προσπάθεια.

Ως εκ τούτου, δεσμευόμαστε να

- ❖ ενσωματώσουμε μία ρήτρα έμφυλης ισότητας στα καταστατικά μας μέχρι το 2023, ή το συντομότερο δυνατόν,
- ❖ διασφαλίσουμε πως η συγκρότηση των διοικητικών μας οργάνων προωθεί την έμφυλη ισότητα μέχρι το 2023, ή ήδη στο επόμενο Διοικητικό Συμβούλιο και Εκτελεστικό Συμβούλιο που θα εκλέξουμε,
- ❖ στρέψουμε τις προσπάθειές μας στην επίτευξη της έμφυλης ισορροπίας και δικαιοσύνης ως προς τη συνολική σύνθεση των μελών μας μέχρι το 2030.

Η παρούσα διακήρυξη είναι ανοιχτή προς υπογραφές από όλα τα μέλη της Ευρωπαϊκής Ομοσπονδίας Ενεργειακών Συνεταιρισμών Rescoop.eu. Εάν ο οργανισμός σας επιθυμεί να την συνυπογράψει, παρακαλείσθε να επικοινωνήσετε με την Αντωνία Πρόκα:

antonia.proka@rescoop.eu.